

Motion till riksdagen 2019/20:3635

av Eric Palmqvist m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2019/20:183 Förlängd giltighetstid för undersökningstillstånd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag till ändring i minerallagen som innebär en förlängning av giltighetstiden för samtliga undersökningstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Den svenska gruvnäringen har långa anor; exempelvis påbörjades brytning i det som i dag är känt som Falu koppargruva redan under förkristen tid i Sverige. Under medeltiden stod den för två tredjedelar av Europas samlade kopparproduktion.

I dag innebär högre efterfrågan från tillväxtländer tillsammans med en strävan inom EU att bli mer självförsörjande vad gäller olika malmer och mineral en långsiktig trend mot högre priser. Detta gäller inte minst för de metaller och mineral som anses vara innovationskritiska.

Svensk gruvnäring utgör en hörnsten i vår exportberoende basindustri och bidrar till såväl att generera arbetstillfällen som att skapa välfärd. Då ingen gruvnas malm är uteslutande måste gruvnäringen bedriva prospektering, dvs. fortlöpande söka och säkra nya brytbara fyndigheter, för att verksamheten inte ska avstanna med konsekvensen att tillverkningsindustrin blir utan råvara.

Vi betraktar Sverige som en ledande gruvnation där modern teknik och innovation står i fokus och bidrar till goda arbetsvillkor och hög säkerhet. Sveriges ställning som gruvnation uppnås dessutom genom att verksamheten sker på ett sådant sätt att miljömässiga och etiska hänsyn har en central roll i verksamheten.

Vi ser positivt på gruvnäringen och vill därmed ge den goda förutsättningar och stimulera till dess tillväxt.

Den viruspandemi som nu orsakar den allvarliga och potentiellt dödliga sjukdomen covid-19 har försatt en lång rad näringar i en mycket svår situation såväl globalt som nationellt. Virusets spridning har haft en snabb spridning, och ett led i att bekämpa spridningen har varit att bl.a. begränsa resande och folksamlingar. De effekter som detta har haft på industrinäringen i allmänhet kan inte nog understrykas, och gruvnäringen som i allt väsentligt agerar i en internationell kontext är därmed också allvarligt påverkad. Detta gäller inte minst de företag som arbetar med prospektering som är helt beroende av tillgång till riskkapital och investerare då de utgör det första ledet i att finna nya brytbara metall- och mineralfyndigheter som ännu inte genererar vinst. I ett nationellt och globalt krisläge medför detta att många investerare tvingas att genomföra drastiska neddragningar eller omprioriteringar, vilket gör att denna typ av näring är extra utsatt och finansiellt sårbar.

Ett prospekteringsföretag som verkar i Sverige måste kunna bevisa för myndigheten Bergsstaten att det har bedrivit undersökningsarbete i det område för vilket det har beviljats tillstånd för att inte riskera att förlora tillståndet i fråga. Om ett företag inte borrar, tar prover och analyserar kan tillståndet således återkallas. Prospekteringsföretag saknar därmed i och med gällande regelverk möjlighet att pausa sin verksamhet.

Detta i ett läge då den pågående pandemin leder till en oförutsedd osäkerhet beträffande de ekonomiska förutsättningarna och till begränsade möjligheter för utländsk kompetens att resa över gränserna.

Sverigedemokraterna adresserade denna problematik tidigt i en skriftlig fråga till Näringsministern (2019/20:1955) och anser att extraordinära åtgärder måste vidtas i en extraordinär tid för att rädda näringar som utgör fundament för vår basindustri. De åtgärder som efterfrågas i detta sammanhang är inte kostnadsdrivande för staten och är av den anledningen både tacksamma och högst rimliga.

Att regeringen nu har agerat i frågan är positivt. I stort delar vi regeringens uppfattning om vilka beslut som behöver tas för att undanröja de problem för näringen som beskrivs ovan. Regeringens förslag medför emellertid onödiga gränsdragningar och administrativa konsekvenser, vilket kan och bör undvikas.

Förlängd giltighetstid för samtliga tillstånd

Vår uppfattning är att förlängningen bör gälla alla giltiga undersökningstillstånd undantaget de undersökningstillstånd som avser olja eller gasformiga kolväten eller som grundas på en ansökan om stenkol och där stenkol uttryckligen anges i tillståndet. Till skillnad från regeringen menar vi alltså att även de tillstånd som befinner sig på de tidigare stegen i tillståndstrappan ska omfattas av de nya reglerna, detta inte minst för att expertmyndigheten Bergsstaten har påtalat att det är otydligt vad som gäller för undersökningstillstånd där tillståndshavaren har ansökt om förlängd giltighetstid men där beslut inte har fattats den 1 juli 2020 i regeringens föreslagna skrivning.

Vi menar att det är både olyckligt och onödigt att göra skillnad mellan olika undersökningstillstånd beroende på hur länge de har varit giltiga, trots att denna skillnad inte på något sätt kan hänföras till den rådande pandemin.

En sådan åtskillnad skulle medföra att många innehavare av undersökningstillstånd och därmed även berörda myndigheter skulle komma att behöva lägga avsevärda resurser på att skriva eller hantera förlängningsansökningar till följd av den påverkan som covid-19 har på hela samhället, resurser som såväl företagen som berörda

myndigheter kan använda på ett sätt som bättre gagnar oss som gruvnation då den ekonomiska återhämtningen ska komma till stånd.

Vi menar också att ett sådant förhållningssätt skulle stärka Sveriges anseende som gruvnation i en tid när behovet av metaller bedöms vara större än någonsin och där Sverige skulle kunna bidra med hållbart producerade metaller.

Eric Palmqvist (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Tobias Andersson (SD)

Josef Fransson (SD)